Багато років тому жив король, який так любив гарні нові вбрання, що всі гроші витрачав на свій одяг. Він не турбувався про своїх солдатів, не цікавився театрами, не любив гуляти, а коли виїздив на прогулянки або приймав паради, то лише для того, щоб показати своє нове вбрання. На кожну годину дня він мав спеціальний одяг; і як про деяких королів часто говорять: "Король у раді з міністрами", так про цього короля завжди казали: "Король у гардеробній".

У великому місті, де він жив, було дуже весело; щодня туди приїздило багато іноземців.

Одного разу прийшли в те місто два пройдисвіти. Вони: удавали з себе ткачів і розголосили, що вміють ткати найчудовішу тканину, яку тільки можна собі уявити. Не тільки кольори й малюнки надзвичайно гарні, але й убрання, пошиті з цієї тканини, мають дивну властивість — вони невидимі людям, непридатним для своїх посад або надмірно дурним.

"Та це ж чудове вбрання! — подумав король.— Одягну таке і відразу дізнаюсь, які люди в моїй державі непридатні для своїх посад. Я зможу відрізнити розумних від дурнів. Треба негайно ж наткати для мене цієї тканини!"

І він дав обом шахраям великий завдаток, щоб вони могли почати роботу.

Справді, вони поставили два ткацькі верстати й удавали, ніби працюють. Але на верстатах у них нічогісінько не було. Одразу ж вони наказали дати їм найтоншого шовку і найчистішого золота. Все це шахраї поховали в свої власні кишені, а самі до пізньої ночі працювали на порожніх верстатах.

"Хотілося б мені знати, чи багато вже вони наткали?" — подумав король.

Але на серці в нього ставало дуже неспокійно, коли він згадував, що той, хто дурний або непридатний для своєї посади, не може побачити тканини. Звичайно, він думав, що для цього йому самому нема чого боятися; але все-таки краще було б спочатку послати когось іншого, щоб подивитись, як іде справа.

У місті вже всі знали, яку чудесну силу має тканина, і всі хотіли швидше дізнатися, хто з їхніх сусідів нездібний або дурний.

"Пошлю я до ткачів свого старого міністра,— вирішив король.— Він найкраще розпізнає, яка матерія, бо він людина розумна, і ніхто не підійде до його посади краще за нього".

І от старий статечний міністр пішов до того залу, де сиділи обидва шахраї і працювали на порожніх верстатах.

"О, рятуйте! — подумав міністр і аж вирячив очі.— Я нічого не бачу!" Але він цього не сказав.

Обидва шахраї ласкаво запросили його підійти ближче, щоб роздивитися краще чудовий візерунок і прекрасні кольори.

При цьому вони показали на порожній ткацький верстат, а бідолашний старий міністр, хоч як витріщав очі, нічого не міг побачити, бо там нічого не було.

"Що таке? — думав він.— Невже я дурний? Я цього ніколи не помічав! Жодна людина не повинна про це знати. Невже я непридатний для своєї посади? Ні, ніяк не можна признатися, що я не міг побачити тканини!"

— Ну, що ви нічого не кажете? — спитав один із ткачів.

— О, чудово, дуже мило! — відповів міністр і поглянув крізь окуляри. — Який візерунок! Які барви! Звичайно, я скажу королю, що мені подобається.

— Ну, це приємно чути,— мовили ткачі і стали називати кольори і докладно пояснювати чудові візерунки. Старий міністр уважно слухав, щоб точно все передати королю. Так він і зробив.

Після цього шахраї почали вимагати ще більше грошей, ще більше шовку й золота ніби для тканини. Все це вони ховали в свої кишені. На верстат не потрапила жодна нитка, вони, як і раніше, працювали на порожніх верстатах.

Незабаром король послав другого поважного сановника подивитись, як посувається робота і чи швидко буде готова тканина.

З ним трапилося те саме, що й з міністром.

Він дивився, але нічого не бачив, бо, крім порожнього ткацького верстата, нічого й не було.

— Правда, чудова тканина? — спитали обидва шахраї, показуючи і пояснюючи розкішний візерунок, якого насправді зовсім не було.

"Адже я не дурний,— думав сановник,— значить, я непридатний для моєї посади? Це дуже дивно! Але треба удавати, що це зовсім не так".

І він хвалив тканину, якої не бачив, і захоплювався прекрасними фарбами й чудовим малюнком.

— О! Прекрасна річ! — сказав він королю.

У місті тільки й мови було про дивну тканину.

Нарешті король захотів сам її побачити, поки вона була ще на верстаті.

З цілим почтом найвизначніших царедворців, між якими були й обидва шановні урядовці, що побували тут раніше, пішов король до хитрих шахраїв. Вони ткали з усієї сили, але без жодної волокнинки, без жодної нитки.

— Хіба ж не чудово? — сказали обидва урядовці, які вже колись тут були.— Подивіться, ваша величність, який візерунок, які фарби! — і показали обидва на порожні верстати, бо були певні, що інші добре бачать тканину.

"Що таке? — подумав король.— Я нічого не бачу! Це жахливо! Невже я дурний? Невже нездатний бути королем? Це найстрашніше, що могло трапитись зі мною".

— О, дуже гарно,— сказав він,— це варто моєї найвищої похвали!

Він задоволено кивав головою і розглядав порожні верстати. Не міг же він признатися, що нічого не бачить!

Весь почет, що був з ним, дивився і дивився, і хоч ніхто нічого не бачив, як і решта, але всі казали, як і король: "О, це прекрасно!" — і радили королю одягти нове вбрання з чудової тканини під час урочистої процесії, що мала незабаром відбутися.

— Чудово! Прекрасно! Надзвичайно! — передавалося з уст в уста. Здавалося, всі були щиро захоплені. Король нагородив обох шахраїв орденами, наказавши носити їх у петличці, і надав їм титул "королівських придворних ткачів".

Цілу ніч до ранку, перед тим як мала відбутися процесія, шахраї працювали. Всі могли побачити, як вони поспішають закінчити нове вбрання короля.

Шахраї удавали, ніби знімають тканину з верстатів, різали величезними ножицями в порожнім повітрі, шили голками без ниток і сказали нарешті:

— От убрання й готове!

Король сам прийшов до них із своїми знатними царедворцями одягнутися. Шахраї підвели руки вгору, ніби щось тримали, і сказали:

— Дивіться, ось штани, ось мундир, ось мантія! Все таке легке, як павутиння. Можна подумати, що нічого немає на тілі, але в цьому і є вся краса!

— О! Звичайно! — казали всі придворні, але нічого не могли побачити, бо нічого ж і не було.

— Дозвольте, ваша королівська величність, зняти ваше вбрання,— казали шахраї.—і Ми хочемо одягти на вас нове перед великим дзеркалом.

Король скинув весь свій одяг, і шахраї почали удавати, що надівають на нього одне за одним усі вбрання, які приготували, потім ніби накинули мантію з довгим шлейфом, а король повертався на всі боки перед дзеркалом.

— Як чудово облягає, як прекрасно сидить! — казали всі.— Який візерунок! Які кольори! От дорогоцінне вбрання!

— Надворі приготовлено балдахін, що понесуть над вами, ваша величність, під час процесії,— сповістив головний церемоніймейстер.

— Ну, я готовий,— сказав король.— Чи добре сидить?

Він ще раз повернувся перед дзеркалом, бо хотів показати, що уважно розглядає своє вбрання. Камергери, які мусили нести шлейф, опустили руки донизу, потім підвели вгору, ніби підняли його. Вони йшли за королем і удавали, начебто щось несуть у повітрі. Вони не насмілювались показати, що нічого не бачать.

Так виступав король у процесії під розкішним балдахіном, і всі люди на вулиці і з вікон кричали:

— О! Нове вбрання короля незрівнянне! Який чудовий шлейф його мантії, як чудово лежить!

Ніхто не хотів показати, що нічого не бачить. Адже це означало б, що він непридатний для своєї посади або страшенно дурний. Жодне вбрання короля не мало такого успіху, як це.

— Та він же зовсім голий! — закричав раптом якийсь маленький хлопчик.

— О небо, ти чуєш голос невинності! — сказав батько, і всі почали пошепки переказувати один одному слова дитини.

— Він голий. Дитина каже, що на ньому зовсім нічого нема.

— Та він же зовсім голий! — закричав нарешті весь народ.

Королю раптом стало ніяково. Йому й самому здавалося, що народ каже правду, але він подумав: "Все ж таки я мушу витримати всю процесію".

І він виступав і далі ще величніше, а камергери йшли і удавали, що несуть шлейф, якого насправді зовсім не було.